

Teataja

TOIMETUS JA TALITUS

Kuresaar, Saaremaa Maleva
Staap, kõnetr. 1.

==
KUULUTUSTE HIND:

Kuulutuse küljel 3 s. mm.
esimesel " 8 s. "
teksti osas " 10 s. "

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:
postiga aastas — 50 senti.
Tellimisi võtavad vastu kõik
malevkondade ja kompaniide
päälkud ja naiskodukaitses
jaaskondade esinaised.

№ 9. (148.)

29. aprillil 1935.

VII aastakäik.

Riigivanema käskliri kaitsevägede nr. 10.

28. märtsil 1935. a.

Käsin riigikaitse korraldamist ja juhtimist teostavate või tegelikus kaitseväge-teenistuses olevate, samuti ka riigiteenijate Riigeministeeriumis, kaitseväes, kaitse- liidus või piirivalves teenivate Wabadusristi kawaleride nimetamisel käskkirjades ja ametlikus kirjavahetuses märkida Wabadusristi kawaleri nime juures ka Wabadusristid, millised kawaler omab, — wa- hetult nime järel, kui auaste on asetatud nime ette või kui auastet ei ole, ja au- astme järel, kui auaste on asetatud nime järele. Seejuures Wabadusriit tuleb tä- hendada tähtedega W.R., liit labina numb- riga ja järgi araabia numbriga, lahutades viimase labina numbrigi murdjoonega, näiteks: VR 1/3, VR 1/2 ja 3, VR 1/2 ja 3, II 3.

Wabadusristi kawaleri nime korbumisel ühes ja samas käskkirjas või kirjutises Wabadusristi märkimine eeltähendatud viisil on sunduslik ainult nime esmaford- sel mainimisel.

R. P ä t s
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

J. Laidoner P. Lill
Kindral-leitnant, Kindral-major,
Kaitseväge Ülemjuhataja, Kaitseminister.

Kaitseväge Ülemjuhataja käskliri nr. 87.

Tallinnas, 25. märtsil 1935. a.

(Kaitseväge staap.)

On tulnud ette juhtumeid, kus üle- mate suulisi käste ja korraldusi ei ole allu- wate poolt küllalt täpselt ja õigeaegselt täidetud, põhjendades sellega, nagu käst või korraldus ei oleks olnud küllalt kate- gooriline. Käskude ja korralduste jaotust kategoriisteks või mittekategoriisteks on püütud muu seas rajada sellele, kas ülema toon käsuandmisel oli küllalt kategoriline või mitte.

Selline omapärane käskude ja korral- duste tõlgitsemine ja jaotamine ei ole tootlikult maksimate seadustega ega ees- kirjadega ja ei vasta ülbistele sõjawäe- listele mõistetele. Kaitseväes ülemuselt antavad teenistusalaused käsud ja korral- dused on kõik kategoriilised ja tulewad täita, arvatud muidugi välja kiritegelikud käsud ja korraldused (E. M. § 16).

Juhin eeltoodule kõigi kaitseväelaste ja teiste ametiisikute tähelepantu, ja nõuan, et kõik teenistusalaused käsud ja korraldused täidetakse käsuajate poolt innukalt, täpselt ja õigeaegselt. Ühtlasi juhin kõigi käsu- andjate tähelepantu Sisemäärustiku §§ 13, 14 ja 22. Ülbiselt tuletan aga meelde, et käsku on tarwis anda rahulikult, mitte aga kätikwas toonis või ärritatud mee- olus, ja halb on sõjamees, kes on walmis täitma ainult niisugust käsku, mis antud mingisuguses eriti kategoriilises toonis. Käsku peab täitma mitte käsku andwa ülemuse tooni järgi, waid nii kui- das on käsu siju. Küll aga nõuan, et iga käsu täitmist kontrollitaks käsuandja poolt.

J. Laidoner
Kindral-leitnant,
Kaitseväge Ülemjuhataja.

Sisemäärustiku § 760 muutmise seadlus.

Antud Riigivanema poolt 2. 3. 1935. a.

Alus: Riigikaitse rahuaegse korralda- mise ja juhtimise § 4 (R. L. 18—1934).

1.

Sisemäärustiku (kinnitatud Wabariigi Walistuse poolt 17. augustil 1927.) § 760 (Riigivanema poolt 7. detsembril 1934. antud Sisemäärustiku § 738 ja 760 muut- mise seadlus) muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktioonis:

§ 760. Kaitseväes peetakse järgmised pühad: uusaasta (1. jaanuar), Wabadus- sõja lõpupäew (3. jaanuar), kolmelüninga- päew (6. jaanuar), iseseiswuse päew (24. weebbruar), palwepäew, suur reede, üles-

tõusmise pühad — 3 päewa, kewadepüha (1. mai), taewaminemise püha (ristipäew), nelipühi — 2 päewa, wõidupüha (23. juuni), jaanipäew (24. juuni), usupühäs- tuspüha (31. oktoober), furnutepüha, jõu- lupühad — 3 päewa, wäeosa aastapäew.

Töö lõpetatakse kell 12 päewal: wai- kel laupäewal, nelipühi laupäewal, wõidu- püha laupäewal (22. juuni), jõululaupäe- wal (24. detsembril), wana-aastal (31. detsembril) ja wäeosa aastapäewa eelpäewal.

2.

Käesolewat seadlust kohaldatakse arwa- tes 17. detsembrist 1934. a.

Tallinnas, 20. märtsil 1935.

R. P ä t s

Peaminister

P. Lill,
Riigivanema ülesannetes. kindral-major,
Kaitseminister.

Kaitseliidu Saaremaa malewa päälitu

Käskliri nr. 35.

Kuresaares, 6. aprillil 1935. a.

§ 1.

Awaldan teadmiseks ja täitmiseks Kaitse- liidu Ülema käskkirja 5. aprillist j. a. nr. 25 §§ 1—3:

§ 1. — Riigivanem oma otsusega 29. märtsist 1935. a. nr. 312 kinnitas kaitseliidu uue wormi. Uue wormi kawand- di kinnitamisega on lahendatud kauemat aega päewakorral seisnud wormi muutmise küsimus, milleks kaitseliitlaste poolt on mitmel korral soowe avaldatud.

Awaldades Härra Riigivanema otsuse kaitseliidu uue wormi kinnitamisest, tuletan kaitseliitlastele meelde wormikandmise täht- sult ja wormi muretsemise wajaust.

Kaitseliidu ametikohuste täitmisel ja igasuguses kaitseliidu tegevuses kaitseliit- laste riietuseks on kaitseliidu worm. Ühine wormiriie süwendab kaitseliitlaste ühtekuul- luvuse tunnet, loob siset kaitseliidu orga- niisatsiooni liikmete wahel, kergendab kaitse- liidu ükuste juhtimist nende tegevuses ja aitab alal hoida korba ning disipliini. Teisest küljest kaitseliitlastes esineb wor-

mis annavad ühtlase ja hästikorrastatud ilme, mis on auts igale kaitseleitud ühusele. Kaitseleitud ise esineb wormis on tähelepanelikumad, käsitlemises distsiplineeritumad ja korralikumad, kui erariietuses. Neist ndueteist välja minnes on igale kaitseleitud wormi omamine vajalik ja kohustuslik (Kaitseleitud kodukord § 34).

Omalt poolt worm peab olema nägus, kättesaadav ja praktiline; siis seda meeleldi muretsetakse, kantakse ja hoitakse korras. Need wormi nõuded on mõetud aluseks ka uue wormikavandi koostamisel.

Praktilisuse mõttes on uus wormis endise ühe üldise mütsi asemel mõetud kaks mütsi. Üks terve müts suvel kandmiseks; teine soe müts, talvel kandmiseks. Kuue (frensi) krae on nägusam, lõkelt märkja madalam kui endine krae. Uus krae on kaela ümber waba ja ei takista liikumist.

Uues wormikavandis ja'awäe ühuste worm on nägusam teiste wäeliste wormidega. See kriipsutab alla jalawäe ühuste tähtsust ja tõstab kõrgele nende enesetunde. Suurtükiväe ja ratsaväe ühuste kaitseleitudil on nähtud ette tumefinised püksid wäeliigi wärwi paelaga, milliseid esemeid need relvliigid kannavad juba pikemat aega. Mereühuste ja Noorte Kõikaste wormis ei ole tehtud olulisi muudatusi, sest need wormiesemed on täiel määral läbi lõõnud.

Tähtsamateks wormiesemeteks on: müts, wormipluus, jääsaapapüksid ja saapad. Oma odawuse tõttu (riie 10 kr.) K. L. riidest valmistatud wormipluus ja jääsaapapüksid on kättesaadavad igale kaitseleitudlasele. Seal meelel näen, et kaitseleitudlased neid wormiriideid masšilisel muretsetaks. Meil ei ole tarwis ühust, waid on tähtis, et wormis esineb omame ühulase korrastatud ilme; selleks on küllalt kohane odaw K. L. riie.

Uute wormiesemetena on wormikavandis toodud poolkasukas ja wihmakub. Nendest poolkasukas on juba läbi lõõnud ja paljud kaitseleitud ühused kannavad seda. Kuna palitu (sinel) siiski maal elawaile kaitseleitudlasele tuleb kallis, pean soovitatavaks, et kaitseleitudlased, kellel sineli muretsemine teeb raskesti, endile muretsewad kodusel teel poolkasuka ja wihmakub, mis on võimalik anda ka erariietusena.

§ 2. — Uue wormi esemete muretsemine ja wanade ümber tegemine uue wormikavandi kohaselt sünnib kaitseleitud liikmete poolt mitte korraga, waid teatud ajawahemiku wäljal. Sealjuures mõib juhtuda, et kaitseleitudlane muretsemas omale ühe wormieseme uuest wormist, ei ole weel jõudnud teha seda teiste wormiesemetega ja need on jäänud wanasti wormist. Tekib moment, kus kaitseleitudlane omades meeldiwa wormieseme uue wormikawa kohaselt, hakkab seda eset kandma wana wormi juures. Sellane teguwis toots uue wormikavandi

elluwiiimisel juba algusest peale segaduse, rikuts wormi ühtlust ja toots esile uuest wormist inetu ning wale pildi. Kõige selle tagajärjel uus worm saab lubamatult moonatunud uing langeb parim ja heatahtlikum suhtumine temasse.

Need kaitseleitudlased, kes logetama wõi meelega püüaksid anda segawormi, on sellega teinud määratu kahju wormile!

Lähtudes ülaltoodust põhimõtetest ning võimalikkude määrnõhete wältimiseks wormiriie teetamisel panen maksma järgmise korra, millest wankumata pidada finni.

1. Keelan eranditult uue wormi soetamisel anda segawormi, j. o. üts wormi esile ühest wormist, ülejäänud wormiesed teistest wormist. Kaitsele, anda uut mütsi, jättes kuue wõi püksid endisteks jne.

2. Luban uut wormi anda alates 1. maili j. a. Kuni 1. maili igajugusel juhtudel keelan ära uue wormi kandmise, sest uue wormi kõigi esemete soetamine nõuab aga aega ja asjata kiirus toots siin esile segawormi kandmise juhuseid.

3. Endist wormi wõib anda kuni 31. detsembrini 1938. a.

4. Suwe- ja talwemütsi kandmise ülemineku tähtsajad määratakse kindlaks minu käsikirjaga. Neist tähtaegadest pidada finni wankumatuks. Kui kaitseleitudlasele puudub müts, mis wastab aastaajale, siis wastupidise aastaaja mütsi anda ei tohi. Kuni tarwiliku mütsi soetamiseni wõib igal aastaajal anda endist kaitseleitud üldmütsi, muudugi ainult endise wormiga.

5. Käesolewal aastal suwemütsi kandmise tähtaeg algab 1. maili. Uut suwemütsi langes peawad kaitseleitudlased olema muudetud uue wormikavandi kohaselt kõik teised wormiesemed, mis ta kannab.

§ 3. — Uue wormi elluwiiimisel iga malewa hool ja mure on, et kaitseleitudlaste wormiriieetus oleks ühtlane ja wormikavanditele wastaw. Malewa pealikutel jälgida ja juhatust anda, et kaitseleitudlased õmbleks uue wormi esemed täpselt wormikirjelduse järgi. Sääraniis on see nõuetaw suwemütsi ja kuue krae kohta. Kaitseleitud peastaap aitab selleks kaasa, korraldab rätsepatele ja mütsitegijatele kursused ning awaldab wastawad juhendid trükituna. Ühtlasi malewad peawad tegema kõik selleks, et saawutada suuremal arwul ja kirjeldustes ette nähtud wormiriieid.

Wõtan, et näüd uue wormi maksimamahallamisega kõik kaitseleitudlased sajabrotendilisel endid wormi panewad.

Kuna worm on meie organisatsiooni wäliseks tunnuseks, siis tema paneb meie peale ka suured kohustused ja nõuab palju. Sellepärast kandku iga kaitseleitudlane wormi armastusega, suure lugupidamisega ja eneseteadwusega. Worm on siis sobiw ja nägus, kui ta on korras ja hästi hooldatud, seepärast iga kaitseleitudlane peab hoidma oma wormi ka puhta ja korras.

Worm on meie omawahelise tiheda side wäliseks tunnuseks, sellepärast olgu tema tõstetud aukse ja muretsetud kõikidelt, pidades mees, et:

— iga kaitseleitudlane on täitnud suure kohustuse, muretsemas endale täieliku wormikomplekti;

— iga pealik, kelle ühuse on wormis, wäärib tõsist tänu;

— iga ühuse auasi on esineda sajabrotendilisel wormiriieetus.

§ 2.

Kodanik Hans Aho p. W a r i l l u g e d a wastuõdetuks Kaitseleitud Leisi kompaniise toetajaks liikmeks 1. aprillist j. a. arwates.

D i e n d u s : Ljh. nr. 920.

§ 3.

Järgmised kodanikud lugeda wastuõdetuks Kaitseleitud malewa allüksuste koosseisu, 4. aprillist j. a. arwates:

Uuemõisa komp.

1. Lutas, Aleksander Iwani p.

2. Piibel, Anton Aleksandri p.

Kaistkodul. Uuemõisa jst.

1. Lonts, Maria.

2. Kelder, Maria.

3. Kõu, Salme.

4. Kust, Melania.

5. Pukk, Elisaweta.

6. Loo, Madeshda.

7. Kalling, Soja.

D i e n d u s : Ljh. nr. 967 ja 970.

D. S ä r e w.

Kolonelleitnant,

Kaitseleitud Saaremaa malewa pealik.

Käskkirja wäljaantud 8. aprillil 1935. a. kell 1500.

Kaitseleitud Saaremaa malewa pealiku Käskkirja nr. 37.

Kuresaares, 12. aprillil 1935. a.

§ 1.

Awaldan teadmiseks ja täitmiseks Kaitseleitud ülema käsikirja 9. aprillist j. a. nr. 26 § 1—5:

§ 1. Käesolewal aastal mõõdub kaitseleitud tegevuses 10 aastat pärast kaitseleitud reorganiseerimist 1934. a. lõpus. Sel puhul korraldab kaitseleitud oma kümneaastase tegevuse tähistamiseks 20.—23. juunini Tallinnas kaitseleitudpäewa.

Kümme aastat oleme edasi rühkinud ja nii mitmelgi alal oleme saawutanud tähelepanuwäärset edu. On tõusnud Eesti mehe riigikaitse eettewalmistus ja laskeosawus, on arenenud lihaste siitus ja waimline tugevus.

Käesolewa aasta kaitseleitudpäewa wõistlustele ja pidustustele kogub kaitseleitud suu-rearwuliselt, et

— katkuda jõudu ja kontrollida oma töötagajargi omawahelistes aujates wõistlustes;

- lergejõustiku- ja sõjalise iseloomuga wõistlejate peakorraldaja abiks — leitn. P. Danno Järwa malewast;
- lergejõustiku- ja sõjalise iseloomuga wõistlejate peakohtunikuks — R. L. wanematelogu liikme A. Andersoni koppi;
- lergejõustiku- ja sõjalise iseloomuga wõistlejate peasekretäriks — leitn. P. Stunne Tartu malewast;
- staadioni harjutuswäliste jada korraldajaks — kapten R. Sutti Tartumaa malewast;
- „Kalewi“ spordiwälja ja staadioni eeswälja korraldajaks — n. leitn. J. Telsali Wiru malewast;
- lergejõustiku wõistlejate wanemkohtunikuks — pealik J. Kauba Tallinna malewast;
- lergejõustiku wõistlejate sekretäriks — n. leitn. A. Lauri Pärnumaa malewast;
- sõjalise kolmewõistle ja orienteerumise wõistlejate korraldajaks — kapten O. Puusepp'ga Wõru malewast;
- sõjalise kolmewõistle ja orienteerumise wõistlejate wanemkohtunikuks Narwa malewa pealiku major P. Lilienslahti;
- sõjalise kolmewõistle ja orienteerumise wõistlejate sekretäriks — leitn. G. Masso Tallinna malewast;
- rännawõistlejate korraldajaks — leitn. R. Kerjan'i Harju malewast;
- rännawõistlejate wanemkohtunikuks — Järwa malewa pealiku kol. leitn. R. Prees'i;
- rännawõistlejate sekretäriks — n. leitn. G. Sooden'i Wiru malewast;
- fõude ja signaliseerimise wõistlejate korraldajaks — peastaabi mereüksuste jaoskonna pealik wanemleitnant J. Klara'i;
- fõude ja signaliseerimise wõistlejate wanemkohtunikuks — Tallinna malewa mereüksuste pealiku wan. leitn. E. Awiku;
- fõude- ja signaliseerimise wõistlejate sekretäriks — pealik E. Pahl'i Tallinna malewast;
- telefonijade wõistlejate korraldajaks — peastaabi eriüksuste jaoskonna pealik kapten J. Lääne;
- telefonijade wõistlejate wanemkohtunikuks — major E. Soomuste Tartumaa malewast;
- telefoni sidewõistlejate sekretäriks — n. leitn. E. Kõlu Saalamaa malewast;
- wõistlejate wõistlejate korraldajaks — leitn. J. Lääne Narwa malewast;
- wõistlejate wõistlejate wanemkohtunikuks — pealik H. Lagus Tallinna malewast;

Kõigil üllalõetletud pealikutel ilmuda 10. juunil s. a. kell 1000 Tallinna malewa õppealiit kaitseüritusepäewa üldjuhi kol. leitn. A. Valder'i käsutusse.

§ 3. Paraad.

Käsen kõigil malewatel kaitseüritusepäewa puhul Wõidupühal 23. juunil s. a. kell 1000 kaitseürituse paraadist osa wõtta kõigi malewate, malewafõude ja teiste üksuste lippudega järgmises koosseisus:
 Tallinna malew — terves koosseisus;
 Harju malewast — kolm pataljoni, à 3 kompaniid ja orkester;
 Wiru malewast — kolm pataljoni, à 3 kompaniid ja orkester;
 Tartumaa malewast — kolm pataljoni, à 3 kompaniid, ja orkester;
 Tartu malewast — üks pataljon, à kompaniid, ja orkester;
 Wõru malewast — üks pataljon, à 3 kompaniid ja orkester;
 Walga malewast — üks pataljon, à kompaniid ja orkester;
 Narwa malewast — üks pataljon, à 3 kompaniid ja orkester;
 Saalamaa malewast — üks pataljon, à 3 kompaniid ja orkester;
 Järwa malewast — üks pataljon, à 3 kompaniid ja orkester;
 Pärnumaa malewast — üks pataljon, à 3 kompaniid ja orkester;
 Lääne malewast — üks pataljon, à 3 kompaniid ja orkester;
 Pärnu malewast — üks pataljon, à 2 kompaniid ja orkester;
 Petseri malewast — üks pataljon, à 2 kompaniid;
 Saaremaa malewast — üks pataljon, à 2 kompaniid ja orkester.

Peale üllalõetud malewate eriüksustel wõtta paraadist osa erikoondisena oma malewa koosseisus, sealjuures iga relwoliigi üksus (suurtükiväe, ratsa, sõde, meri jne) peab esinema wähemalt rühma koosseisus.

Kaitseüritusepäewa wõistlejatest osawõtjad lasturid ja sportlased wõtawad paraadist osa oma malewa koosseisus.

Kompanii suurus paraadil 100—104 kaitseüritust (3 rühma a 30—34 kaitseüritust).

Paraadil ühtlasi esineda kõigil Tallinnas laagris wõibwail noortel kottastel, toimkondadest wabadel naiskõutaitse liikmetel ja kottutärtel.

Kõik paraadist osawõtjad peawad olema kaitseürituse wormiriituses: kaitseüritustel — luubedes (frentshides) või wormipluufides, jäärfaatastes ja wormimütšides, merekaitseüritustel mütšid walge kattega; noored kottad, naiskõutaitse ja kottutärted — nende wormiriituses.

Kelwastufets ja ratmeteks paraadil on: kõigil pealikul rühmapealikust alates ja tõrgemale — sõjawäe püstol; pealikul rühma pealiku mabalamale ja kõik malewastel — püss täagita ja padrunitast. Pealikul paraadil mõõka ei kanna. Kõik ja rü. ning püstol-kulip., wäljaarwatud Tallinna malew, paraadile kaasa ei tooda.

§ 4. Lahingdemonstratsioon ja wõidutuled.

Kaitseüritusepäewa kawas ettenähtud lahingdemonstratsiooni ja wõidutulede korraldajaks määratud Tallinna malewa pealiku major R. Lints'i. Lahingdemonstratsioon ja wõidutuled wiia läbi Tallinna malewal. Kawa esitada minule finitamisets.

§ 5. Majanduseala.

Kõigile kaitseüritusepäewa wõistlejate korraldajatele, kohtunikuledele ja wõistlejatele on korter Tallinnas tasuta. Wõistlejatele sõitjatel wõtta kaasa tekk, lina, wäike pabi, toalet-tarbed, lusikas ja nuga. Sõit on tasuta. Kellele sõiduraha ja päewaraha wõistlejate aja eest 20.—23. juunini ei makseta. Wõistlejate korraldajate ja kohtunikulede toitmine wõistlejate ettevalmistuse ajal kuni 20. juunini on peastaabi poolt tasuta.

Wõistlejate ja wõistlejate korraldajate toitmine 20.—23. juunini sünnib massi-toitmise põhimõtteil malewate korraldusel malewa või allüksuste seltskondliikulede summade arwel.

Kaitseüritusepäewa paraadile sõitjail kaitseüritustel on õbbimine eselonis (wagunites). Nende kaitseüritustele toitmine sünnib eselonis juures (wagunites) malewate korraldusel malewate või malewa allüksuste seltskondliikulede summade arwel.

D. Särew,
kolonelleitnant.

Kaitseürituse Saaremaa malewa päälit.

Käskkirja wäljaantud 13. aprillil 1935. a. kell 1400.

Malewa staabis on müügil:

1. „Ülewaade Eesti Wabadus sõjast 1918.—1920. a.“	Rkr. 3.—
2. Kaitseürituse käesidemed	„ 0,40
3. Nagansüst. rewolwer ühes nahkkabuuri ja padrunitega	„ 13.—
4. „Kuidas kaitse end sõjagaasi eest“ raamat	„ 0,20
5. Noorlotta käsiraamat I osa	„ 1,25
6. „ „ II „	„ 1,50
7. „ „ III „	„ 1.—
8. „ „ V „	„ 0,85